

Nyhetsbrev

Syftet med Nätverket Renare Mark är att vara ett "Forum för att främja utvecklingen inom efterbehandling av föroreningar i mark och vatten".

Målet är att skapa ökad kontakt mellan olika aktörer, diskutera aktuella frågor och samarbeta med nordiska och europeiska nätverk i seminarier och workshops.

Styrelsen informerar

- En eller flera samarbetsaktiviteter med Naturvårdsverket planeras för 2006.
- Höstmötet 2006 blir ett nordiskt möte i samarbete mellan de nordiska nätverken.
- Nätverket region Syd har haft startmöte i juni.
- På hemsidan finns numera ett kalendarium för nätverkets aktiviteter.
- Upphandling av ny nätverkskoordinator pågår. Den nya koordinatören beräknas tillträda runt årsskiftet.

/Marie Arnér, ordförande

Nätverket Renare Marks nyhetsbrev distribueras till samtliga medlemmar i nätverket via e-post. Nätverket är öppet för alla intresserade. Enskilt medlemskap kan tecknas av alla, för företag finns korporativt medlemskap. Mer information finns på nätverkets hemsida eller kan fås genom att skicka e-post till nätverket. Bidrag till Nyhetsbrevet tas gärna emot.

Redaktion:
Krister Honkonen 031- 61 14 10
krister.honkonen@fastighet.goteborg.se
Ingegerd Ask 090 – 71 52 65
ingegerd.ask@sweco.se
Thomas Liljedahl 090 - 786 5464
thomas.liljedahl@chem.umu.se

Ansvarig utgivare:
Ordförande
Marie Arnér 08 – 688 64 03
marie.amer@wspgroup.se

Nätverket Renare Mark
c/o Statens Geotekniska Institut
581 93 LINKÖPING
info@renaremark.se
http://www.renaremark.se

Nätverkets första studieresa genomförd

23 personer deltog i nätverkets första studieresa till England. Storbritannien har igenkänts som en nation där det har hänt mycket på kort tid och fortfarande händer mycket inom efterbehandling av förorenade områden.

En mycket tålmodig busschaufför tog oss runt i flertalet städer för att titta på områden och lyssna till föredrag. Förutom inhämtande av fackkunskaper, fick vi även besöka Englands äldsta pub och uppleva variationer i det engelska köket! Dokumentationen av resan gjordes gruppvis.

Det engelska systemet bjöd på både igenkännande av problem samt vissa överraskningar. Exempel på utdrag är föredraget om efterbehandlingstekniker i Nottingham: "Stabilisering, in situ och ex situ (problem i England då farligt avfall inte får läggas tillbaka på plats eftersom det alltid klassas som farligt avfall oavsett om det behandlats eller inte)" samt Greenwich Millennium Village i London som är sanerat i samband med exploateringen: "Efter att ha avlägsnat den mest förorenade jorden har man påfört ca 90 cm ren jord och avgränsat den rena från den smutsiga med geotextil".

I utvärderingsenkäten visade det sig (förutom bra synpunkter om vad som kunde göras bättre) att samtliga tycker att nätverket bör fortsätta att anordna studieresor. Program, deltagarlista samt dokumentation återfinns under Arkiv Studieresa på www.renaremark.se

Workshopen om riskvärdering

Ett 70-tal personer samlades den 31 maj på KTH i Stockholm för att diskutera riskvärdering. Dagen inleddes med att SGI benade ut de grundläggande begreppen och gruppdiskussionerna skulle bli svara på: vad är en riskvärdering (till skillnad från riskbedömning)? Vad ska den användas till och vad får den kosta? Vi fick också höra om riskkommunikation. En risk kan vara verklig eller upplevd. Eftermiddagens presentationer ställde mot varandra ekonomiska och etiska aspekter på riskvärdering. Grupperna fick själva sedan jobba med en sammanvägning av dessa – vilket inte alltid är så lätt. Slutdiskussionen handlade om vad som är viktigast för att ett saneringsprojekt genomförs: riskbedömningen eller riskvärderingen? En av slutsatserna var att vi behöver närma oss beslutsfattarna och skapa bättre underlag till beslut. I en riskvärdering är tidsfaktorn ett av de viktigaste instrumenten för kunskapsuppbyggnad. Program och presentationer från dagen återfinns under Arkiv på www.renaremark.se

NICOLEs workshop i Stockholm

Tema för det Europeiska nätverket Nicoles workshop i Stockholm 16-17 Juni var riskbedömning av ekologi vid förorenad mark. Att döma av de flesta inläggen är detta en fråga som jämfört med risken för människa hanteras i liten omfattning och med flera olika metoder i EU-länderna.

Samtidigt visar den studie som Nadja Lundgren, Tyréns genomför inom Naturvårdsverkets programmet Hållbar Sanering att ekologiska hänsyn styr cirka två tredjedelar av framräknade platsspecifika riktvärden. Samma studie visar också att olika biologiska testmetoder eller mätningar på organismer använts i endast ett fåtal fall i Sverige. Celia Jones, Kemakta har tillsammans med Ann-Sofi Allard IVL med flera i ett annat Hållbar Saneringsprojekt tagit fram ett förslag till hur ekologisk riskbedömning med stöd av testmetoder kan göras.

Gemensamma referenser för ekologisk riskbedömning av mark inom EU håller nu på att tas fram genom ett nybildat forskningsnätverk med namnet HERACLES. Nätverket som drivs av EUs forskningsinstitut ISPRA i Italien, presenterades av Claudio Carlon, Ispra, bjuder nu in deltagare från olika nationella forskningsinstitut att delta i arbetet. Processen ses som en del av förberedelserna inför det nya markdirektivet som kommer att skrivas under det kommande året.

/Thomas Liljedahl, MCN

Platser kvar

Till Höstmötet i Göteborg 18-19 oktober, där även Nätverkets verksamhet för 2006 kommer att presenteras!

Det arrangeras även den del kurser i höst
Läs mer på www.renaremark.se

Region Syd

Drygt 30 personer deltog på mötet Region Syds startmöte som inleddes med en presentation av nätverket och vad den regionella avdelning Syd kan erbjuda.

På mötet diskuterades vad man anser att Renare Mark Syd skall fokusera på. Bland annat kom ämnen som Länsstyrelsens arbete med inventering, grundvattenfrågor och riskbedömningar upp. Syds interimsstyrelse utgörs av Karin Kockum (SGI), Tomas Nilson (Malmö Miljöförvaltning), Anders Friström (JM AB) och Tomas Henrysson (Conviro AB). Mötet avslutades med ett besök i Lomma Hamn där JM genomför marksanering inför byggnation med bostäder. Styrelsen klargjorde också att minst en aktivitet till kommer att genomföras under hösten.

/Tomas Nilson, Malmö miljöförvaltning

MCN utvärderar nya Triad-metodiken i fältförsök

Nätverkets workshop om undersökningsstrategier i Februari väckte intresset för den iterativa undersökningsstrategin Triad som lanserats av US-EPA.

I ett av Marksaneringscentrum Norr (MCN)s pågående projekt utvärderas nu vad Triadstrategin med utnyttjande av nyare metoder för fältanalyser, och analyser av biotillgänglighet och toxicitet kan ge för mervärden för en undersökning och riskbedömning av förorenad mark. Projektet som, leds av Patrik von Heijne, Bothnia-konsult i Luleå, inleddes i Juni med en fältundersökning på Bodens Bangård, och kommer att slutrapporteras under 2006.

Läs mer: <http://www.chem.umu.se/mcn>

Konferens

ConSoil 2005

3-7 oktober, Bordeaux, Frankrike
www.consoil.de

Nätverket Renare Marks höstmöte 2005

18-19 oktober, Göteborg
www.renaremark.se

2nd International Symposium on Permeable Reactive Barriers and Reactive Zones

14-16 November, Antwerp, Belgien
<http://www.vito.be/vitoevenement/documents/prb.PDF>

Temamöte Miljøringen

9-10 November, Bergen
<http://www.miljoringen.no/>

ATV-möten i höst

5 oktober. Grundvands-monitoring, teori, metoder og cases

27 oktober. Affaldsdeponier - nedlukning og fremtidig V2-kortlægning

10 november. Planlægning og grundvandsbeskyttelse

23 november. Vand og jord i nye rammer

<http://www.atv-jord-grundvand.dk/>

Läs mer på hemsidan!